

Із зазначеного вище можемо зробити висновок, що юридична відповідальність відіграє значну роль для покращення стану законності та правопорядку у суспільстві. Законність є одним з основоположних принципів діяльності державних органів, громадських організацій, роботи посадових осіб і поведінки громадян. Здійснення ж правопорушень тягне за собою юридичну відповідальність у вигляді застосування заходів державного примусу каральної спрямованості, понесення ними втрат особистого, організаційного чи матеріального характеру. У результаті правопорушень виникають охоронні правовідносини, за яких держава має право вживати карні та відновлюючі заходи до правопорушників. Останні зобов'язані нести визначені втрати та відшкодувати потерпілому понесені ним збитки.

Література:

1. Андрусак Т. Теорія держави і права. - Львів, 1997. – С.58.
2. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III /Відомості Верховної Ради України (ВВР) – 2001. - № 25-26. - ст.131.
3. Базылев В.Т. Юридическая ответственность. - Красноярск, 2001. – С. 56-57
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X / Відомості Верховної Ради Української РСР (ВВР) – 1984. - додаток до № 51. - ст.112.

УДК 340

ТЕОРЕТИКО ПРАВОВІ ПИТАННЯ ПРАВОВІДНОСИН

Студент Д.С. Старенченко гр. БП-2-16
Наук. керівник асист. кафедри А.П. Головащук
Київський національний університет технологій та дизайну

Правовідносини є однією із найважливіших юридичних (правових) категорій. У юридичній науці вчені неодноразово зверталися до поняття «правовідносини», якому присвячено загальноправові та спеціальні галузеві дослідження. Нині існує багато дефініцій аналізованого поняття. Розглядають правовідносини як опосередкований зв'язок явищ, процесів, предметів тощо. Примітно, що раніше в правовій науці часто вживався термін «юридичні відносини», проте з часом частіше вживаним стали саме «правовідносини» («правові відносини»).

Як відомо, юридичні норми створюються та діють перш за все для регулювання відносин людей і держави, але вони регулюють не всі відносини, а лише їх частину. Правильне регулювання правових відносин неможливе без з'ясування того, що являють собою «суспільні відносини – це зв'язки між людьми, які встановлюються в процесі їх загальної діяльності».

Суспільні відносини надзвичайно різноманітні, їх можна класифікувати за різними ознаками і на різні види, залежно від сфери діяльності: політичні,

моральні, економічні, правові. Їх можна поділити також на матеріальні, які стосуються економічних зв'язків, і політико-правові. Зрозуміло, що такий поділ до імовірної міри є умовним, оскільки такі відносини дуже тісно переплетені і взаємопов'язані. «Суб'єктами суспільних відносин можуть бути соціальні спільності (народ, нація, колектив), організації (державні, приватні, громадські), окремі особи..

Існує два шляхи реалізації норм права:

- 1) реалізація правових норм, що пов'язана з необхідністю для суб'єкта права вступати у відносини з іншими особами, які є носіями прав і обов'язків.
- 2) безпосереднє використання суб'єктом його прав і виконання ним обов'язків, коли він не повинен вступати у взаємини з іншими учасниками.

Зміст правовідносин має двоякий характер. Розрізняють юридичний і фактичний зміст.

Юридичний зміст правовідносин - це можливість відповідних дій уповноваженого, необхідність відповідних дій або необхідність утримання від заборонених дій зобов'язаного, фактичний - самі дії, в яких реалізуються права і обов'язки. Юридичний і фактичний зміст не тотожні. Перший значно ширший за інший і включає в себе невизначену кількість можливостей. Наприклад, особа, яка має середню освіту, наділена правом вступати у ВУЗ, тобто перед нею великий вибір можливостей, які складають зміст її суб'єктивного права. Проте реально вступити можливо лише в один навчальний заклад при умові успішного складання вступних екзаменів. Таким чином, фактичний зміст - тільки один із варіантів реалізації суб'єктивного права.

Зміст правовідносин - це суб'єктивні юридичні права і обов'язки. Суб'єктивне право і відповідний йому обов'язок утворюють юридичний зв'язок уповноваженої і зобов'язаної сторони. Причому правові відносини можуть складатися з одного чи декількох юридичних зв'язків. Наприклад, правовідносини, які виникають на основі договору купівлі-продажу, включають в себе як мінімум два правових зв'язки: перший - право покупця отримати майно і обов'язок продавця передати майно покупцю, другий - право продавця отримати за майно гроші і обов'язок покупця сплатити за нього певну грошову суму.

Правовідносини за галузями права поділяються на конституційні, адміністративні, цивільно-правові, фінансово-правові, трудові, земельні, екологічні, кримінально-правові тощо.

Цивільні правові відносини – це майнові й особисті немайнові відносини (урегульовані нормами сучасного цивільного права) між майновідособленими, юридично рівними учасниками, що є носіями суб'єктивних цивільних прав і обов'язків, що виникають, змінюються, припиняються на підставі юридичних фактів і забезпечуються можливістю застосування засобів державного примусу. Прикладом таких відносин може бути ст. 435 ЦК України: «на підставі договору довічного утримання виникають цивільно-правові відносини, в яких одна сторона, що є непрацездатною особою (відчужував), передає у власність другій стороні

(набувачеві майна), наприклад, будинок, а набувач зобов'язується утримувати відчужувала.

Кримінально-процесуальні правовідносини визначають як урегульовані нормами кримінально-процесуального права відносини, що виникають, розвиваються, змінюються і припиняються у сфері кримінального судочинства.

Регулятивні правовідносини - це правомірна поведінка суб'єктів, тобто поведінка, що виникає на основі норм права і суворо до них відповідна. Такі правовідносини і складають суть правопорядку, їх переважна більшість, у їх існуванні і розвитку зацікавлено суспільство. Регулятивні норми, які вміщують у гіпотезі вказівку на юридичні факти, також породжують у всіх адресатів однакові правосуб'єктні можливості, які гарантуються державою. Можливість мати суб'єктивні права і нести юридичні обов'язки являє собою право особливого роду, елемент загальнорегулятивних правовідносин. Прикладом таких правовідносин є здійснення угод, подання заяви про зарахування зайво сплачених сум податку тощо.

Охоронні правовідносини виникають з факту неправомірної поведінки суб'єкта як реакція держави на таку поведінку, тобто відновлення порушення права (кримінальні, адміністративні правовідносини). Мета правоохоронних правовідносин - захист існуючого в суспільстві нормального порядку відносин, покарання правопорушника.

Із наведеного вище ми можемо зробити висновок, що правовідносини – це врегульовані нормами права суспільні відносини, учасники яких є носіями юридичних обов'язків та мають суб'єктивні права. Правовідносини виникають тоді і тільки тоді, коли відношення регулюється нормами права. Правовідносини на відміну від інших суспільних відносин охороняються державною владою від порушень. Держава встановлює санкції за порушення тих чи інших правовідносин. За допомогою чіткого уявлення про поняття саме правових відносин, не складною задачею стає відокремлення їх від суспільних і встановлення моменту, коли саме суспільні відносини набувають юридичних ознак.

Література:

1. Волинка К.Г. Теорія держави і права: навч. посіб. / К.Г. Волинка - К.: МАУП, 2003.- 240 с
2. Кельман М.С. Загальна теорія держави та права: підручник / М.С. Кельман, О.Г. Мурашин, Н.М. Хома. – 3-е вид, стереотипне. – Л.: Новий Світ-2000, 2009. - 584 с.
3. Теорія держави і права: підручник / за ред. С.Л. Лисенкова. - К.: Юрінком Інтер, 2005 - 448 с.
4. Теория государства и права: курс лекций / под. ред. Н.И. Матузова, А.В. Малько. – 2-е изд. – М.: Юристъ, 2001 – 776 ст.
5. Теория права и государства: учебник / под ред. В.В. Лазарева.- 2-е изд., перераб. и доп. - М.: Право и закон, 2001.- 583 с.
6. Цивільне право: підручник для студентів юрид. вузів та факультетів.- К.: Вентурі., 1997. - 234 с.

7. Гражданский кодекс Украины (с изменениями и дополнениями по состоянию на 1 сентября 2004 года).- Х.: ООО «Одиссей». 2004. - 324 с.
8. Теорія держави і права : підручник : академічний курс / О.В. Зайчук, А.П. Заєць, В.С. Журавський та ін. ; за ред. О.В. Зайчука, Н.М. Оніщенко . - 2-е вид., перероб. і доповн. — К. : Юрінком Інтер, 2008 . — 688 с.
9. Теория государства и права: учебник для юридических вузов и факультетов / под ред. В.М. Корельского и В.Д. Перевалова.- М.: Издательская группа НОРМА-АНФРА, 1998. – 485 с.
- 10.Кримінальний процес України: підручник / за ред. Є.Г. Коваленко, В. Т. Маляренко. - К.: Юрінком Інтер, 2004. – 347 с.

УДК 340

ХАРАКТЕРИСТИКА РЕСПУБЛІКАНСЬКОЇ ФОРМИ ДЕРЖАВНОГО ПРАВЛІННЯ

Студент В.С. Сушко гр. БП-2-16
Наук. керівник асист. кафедри А.П. Головащук
Київський національний університет технологій та дизайну

Форма державного правління у кожній країні обумовлює специфіку здійснення державних та правових процесів. Визначення форми державного правління має велике значення в сучасному світі, адже від цього залежить політичне життя та стійкість державних інститутів. Також ця тема є важливою для дослідження, тому, що ми живемо не в ідеальному світі і постійно вдосконалюємось і форми правління не є, виключенням. Тобто дослідивши це питання ми можемо зрівняти, виправити помилки, вдосконалити інші форми державного правління. Актуальність республіканської форми правління в тому, що вона найкорисніша в тих країнах, які мають велику територію та історично схильні до цієї форми державного правління. Класичною країною з республіканською формою державного правління є США.

Республіка – це форма державного правління, за якої верховні органи державної влади обираються на певний термін, з окресленими законами повноваженнями; існує поділ влади на законодавчу, виконавчу, судову.

Сам термін «*respublica*», означає «спільна справа». Походить з латинської мови. Термін «республіка» зустрічається в працях Арістотеля. У його розумінні, цей термін використовувався для позначення держави. Він виокремив республіку двох видів: аристократія та демократія, і поряд з ним виникає ще один самостійний термін олігархія. Олігархія – породжена від аристократії .